

Svábóc és Nagylomnic Szent László-falképei

2016 november 07. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alapillérei szeretett Hazánknak.

Lécsér! a Poprád folyó völgye felé igyekszünk tovább a szepességi Szent László-falképek nyomában. A 16. században Svábfalura (Swapfalua, 1509) magyarosították a tatárjárás utáni sváb bevándorlók alapította települést, amelynek az első ismert, latin neve villa Sueni.

Plébániája 1248 körül létesült Szent Fülöp és Jakab apostolok tiszteletére. 1268-ban, 1294-ben és 1427-ben említik oklevelek a Poprádtól nyolc kilométerre, 670 méter magasságban fekvő helységet; a szlovák Svábovce elnevezés legújabb kori fejlemény.

Magas dombon áll az imponáló nagyságú templom, amely az északi sarkán megtámasztott, ötemeletes harangtoronnyal, az alsó szintek lépcsőivel, fölül a négy égtáj felé néző keskeny román kori kettős ikerablakokkal erődíjként vigyázza a Tatra alji lengyel kereskedőutat. Már a kora gótika stílusjegyeit és kiteljesedését látjuk a kilenc méter széles hajójú, húsz és fél méter teljes belső hosszúságú épületben, amelyből tizenhárom méter esik a hajóra, hét és fél méter a négyzet alaprajzú, saroktámpilléres szentélyre. Az apszist eredetileg széles dongaboltozat fedte; az újkori beépítés elhárította nyomvonalon belül, ha töredékesen is, de megmaradtak a középkori falképek.

A Szepesség régiségeinek kutatója és megmentője, Divald Kornél 1906-ban fedezte fel a jórészt bemeszelt és megrongált freskósorozatot a szentély keleti falán. Le is fotografálta. A jelenetsor bal szélén a lova hátán hátraforduló, lándzsával átszúrt vállú kun vitéz látható, baljában íjjal. Jobbra tőle, már a földön állva birkózik a koronás-glóriás László királlyal a kun, aki mögött a megszabadított leány lesújt a csatabárdal elrablója lábára. 1931-ben alapos renováláson esett át a templom. 1992-ben Sarudi Sebestyén József emlékes szakember készített felvételeket, Hornyák László rajzokat a képekről, ezek László Gyula A Szent László-legenda középkori falképei című könyvében láthatók. Jelenleg nem lehet őket fotózni az elhárított álló hatalmas, gótikus szárnyas főtartótól. A szentély déli falán Fülöp és Jakab apostolok életét meséli el egy 14. századi „képregény”, az oltártól északra vele egykorú falba mélyesztett szentségtartó fülke gótikus faragványa és a remek művész kovácsoltvas rács vonja magára a figyelmet.

A templombels? jelenleg nem fényképezhet? (A szerz felvétele)

Nagylomnic (Vel'ka Lomnica) – régebben Kakaslomnic – ma négyezer lakosú helység a Magas-Tátra délkeleti lábánál, a Poprád folyó partján. Afféle alvótelepülés, félúton Poprád és Késmárk között. A Szepesi Káptalan

1209-ből származó írott forrása szerint a frankföldi Gallus kapta birtokul II. András királytól az út menti községet a Magura betelepítéséért. A magyarul Kakas nevű lovag lett a híres Berzeviczy nemzetség ősapja (1417-től a 20. század elejéig ezért nevezték Kakaslomnicnak a községet). Újabb száz évszázad munkások érkeztek a tatárjárás után a felperzselt faluhelyre, amelyet 1257-ben villa Lomnicznak, később németül Grosslomnitznak írtak.

Már 1268-ban a szepességi plébániák sorában jegyezték a lomnicit. Első temploma 1270 körül készült el Alexandriai Szent Katalin tiszteletére. Az öreg országút szélén álló egyház nyugati tornyának koronapárkányán megfigyelhetők a román kori ikerablakok és a faragott párkánykövek. (Képünkön.) Tizennyolc méter hosszú a 14. századi gótikus templom, nyolc méter esik az öt méter széles, hat méter magas hajóra, öt méter (a csúcsos diadalívvel együtt) az egyenes végfalú, négy méter széles szentélyre. Két magas, szép arányú gótikus ablak bocsát be világosságot az 1412-ben karcsú oszloppárral kéthajóssá átalakított, boltozatos gyülekezeti térbe; egy harmadik az apszis barokk és középkori oltáira, a 14-15. századi, fából faragott szobrokra és a táblaképekre vet fényt. Az első, 13. század végi templom északi sekrestyéje épségben maradt. Egyszerű dongaboltozatos helyiség, északi oldalán az 1957-ben napvilágra került Szent László-legendá-ábrázolással. A négy méter hosszú, másfél méter széles, öt színnel festett képmező a cserhalmi ütközet három jelenetét tárja elénk a Svábócon látott freskók sorrendjében. A képsorok keletkezése a 14. század első felére datálható, vélhetően az 1307-ben uralomra került Károly Róbert király kíséretével magyar földre érkezett olasz festők alkotásai. Szent László király, I. Béla fia, lengyel anyától született 1046-ban. A cserhalmi ütközet az ifjú László herceg lovagi hőstetével – a pogány kun lovas által elrabolt magyar leány megmentésével – nemzeti mítoszaink közé emelkedett. Kultusza már az Árpád-korban elterjedt főként a katonák és más, kiváltságos fegyveresek körében. 1192-ben Váradon III. Béla király, Gergely bíboros pápai követ és a hívők serege jelenlétében avatták az egyház szentjévé. László király tisztelete tovább erősödött. A tatárjárás okozta sebekből kigyógyult országban az 1300-as évek elején jött „divatba”, hogy a templomok falára festették a legendás ütközet, és az egyéni hőstett eseményeit. Túlnyomó részben a történelmi magyar határok övezetében – a Felvidéken, Északvidéken és a Székelyföldön – láthatjuk ezeket; ha voltak az ország belsejében is, a templomokkal együtt lettek a török hódoltság és a későbbi háborúk és „békék” áldozatává.

Ludwig Emil - www.magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>, illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lajk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló

